

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ІНСТИТУТІВ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

доц. Старченко Л.В., студент Піддубна Т.В.

В умовах системної перебудови економіки України у напрямку її адаптації до ринкових відносин, об'єктивно необхідним є створення трансформаційних механізмів, які б стимулювали суб'єктів господарювання нарощувати обсяги та підвищувати ефективність виробництва, оновлювати виробничу матеріально-технічну базу. Але реалії формування підприємницького ресурсу в українській економіці свідчать, що цей процес натрапляє на ряд істотних перешкод: по-перше, реформи, що проводяться, не завжди відповідають рівневі розвитку підприємництва; по-друге, унаслідок домінування умов трансформаційних процесів в економіці відбувається надмірне збільшення невизначеності підприємницької діяльності; по-третє, недосконалість інституційного середовища підприємництва призводить до негативного обмеження свободи підприємницької діяльності.

Стратегічною метою України проголошено її інтеграцію до Європейського Союзу. Перспективи такої інтеграції значною мірою залежать від місця і ролі країни в глобальному економічному просторі, які у свою чергу визначаються поточними конкурентними позиціями країни та, її здатністю забезпечувати умови для довгострокової конкурентоспроможності національної економіки.

Вже майже протягом трьох десятиліть Всесвітній Економічний Форум (ВЕФ) досліджує конкурентоспроможність країн. Щорічні глобальні звіти щодо конкурентоспроможності є тим стандартом, за допомогою якого бізнес-лідери та політики визначають перешкоди, які заважають підвищувати конкурентоспроможність, та обговорюють стратегії щодо їх подолання.

Україна в нинішньому рейтингу перебуває на 73-й позиції, втративши чотири позиції порівняно з торішнім показником. Перелік конкурентних переваг економіки України, на жаль, дуже короткий і містить лише 18 пунктів.

Найнижчий результат (115-те місце) — у категорії «якість інституцій».

Таким чином, саме якість інституцій є головним чинником низької конкурентоспроможності України. І йдеться, на жаль, не тільки про недосконалість вітчизняної державної машини.

Світовий досвід свідчить, що практично всі країни-лідери, котрі досягли найвищих показників ВВП на душу населення (понад 20 тис. дол.), мають:

відкрити ринкову економіку, вільне ціноутворення, низькі митні бар'єри, висококонкурентне ринкове середовище;

превалювання приватної власності при одночасному її захисті; ефективне податкове адміністрування, податкову систему, підконтрольну платникам податків через демократичні представницькі інституції;

ефективні державні організації з низьким рівнем корупції; прозорі суспільні та фінансові інститути та інше. демократичну політичну систему з високим рівнем політичної конкуренції, надійними механізмами контролю над державою та бюрократією;

законослухняність громадян, незалежну судову систему, якій довіряють громадяни, сильну систему органів правопорядку і виконання судових рішень.

Країни, де ці інституції ефективно працюють, мають високорозвинену економіку.

Одним з важливих аспектів економічної конкуренції в умовах глобалізації є рівень розвитку та конкурентоспроможність бізнесу.

Невід'ємною складовою конкурентоспроможності бізнесу є "легкість" його ведення в країні. Експертами Світового банку виділяються 10 складових, які дозволяють визначити рейтинг країни з позиції легкості ведення бізнесу. Doing Business — річний звіт Світового банку, який дає змогу об'єктивно оцінити законодавство, пов'язане з регулюванням підприємницької діяльності, та його правозастосування.

Згідно з останньою доповіддю Doing Business 2009 Україна посіла 145-ту позицію серед 181 країни світу.

Безумовно, такі рейтинги дозволяють нам орієнтуватися щодо розвитку нашої країни у порівнянні з іншими країнами світу і відслідковувати ті моменти, на які необхідно звертати увагу при формуванні державної політики у відповідній сфері.